

4-2-2017

Verdiepings- document China

De reuzenpanda

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Wat zijn reuzenpanda's?	3
Oorsprong:.....	3
Naam:	3
Leeftijd:.....	3
Gewicht/lengte:.....	3
Zintuigen:.....	3
Vacht:.....	3
Poten:	4
Voortplanting:	4
Welp:	4
Waar leven reuzenpanda's en wat eten ze?	5
Leefgebied	5
Voedsel	5
Hoe wordt hun leefomgeving beschermd of bedreigd?	6
Bibliografie	7

Inleiding

Beste lezer,

Maart 2017

Voor Bonisa Zending hebben wij lessen gemaakt rondom China. Wij hebben ons daarbij gericht op het fysische aspect van aardrijkskunde. Dat zijn de natuurlijke elementen in een land, waarop de mens geen invloed heeft. Het leek ons interessant om ons te verdiepen in de reuzenpanda. Onze hoofdvraag daarbij was: in hoeverre zijn reuzenpanda's kenmerkend voor China?

Deze vraag hebben we beantwoord door de drie deelvragen. De eerste vraag is nog algemeen: 'Wat zijn reuzenpanda's precies? Bijna iedereen zal wel ongeveer weten hoe een reuzenpanda eruit ziet, maar hier bespreken we ook de oorsprong van het dier, zeggen we iets over de voortplanting en vertellen we wat feiten over het dier.

De tweede vraag gaat over de plaats waar de reuzenpanda leeft (in China) en waarom nu juist daar. Waarom komt een reuzenpanda alleen in China voor in het wild? Met deze vraag zullen we ook grotendeels de hoofdvraag beantwoorden.

Als laatste zullen we iets noemen over hoe de reuzenpanda wordt beschermd en waarom. Dit komt in de kleuterklassen niet zozeer aan bod, maar in groep 3/4 kan ook deze informatie in de lessen worden gebruikt.

Wij hebben ervoor gekozen om onze lessen te maken rondom 'de reuzenpanda' omdat dit onderwerp makkelijk dichtbij het kind te brengen is in de lessen. Verder sluit dit onderwerp op dit moment goed aan bij de actualiteit omdat op 12 april twee reuzenpanda's naar Nederland komen. In dit document kunt u de basisinformatie vinden. Het is handig om dit te hebben gelezen voor u de lessen gaat geven.

We wensen u veel plezier bij het lezen van dit verdiepingsdocument en het geven van de lessen.

Wat zijn reuzenpanda's?

Oorsprong:

De Franse missionaris Pater David kreeg in 1869 als eerste westerling een pandahuid onder ogen. Dit betekent dat de reuzenpanda nog maar nauwelijks 140 jaar in het westen bekend is. Daarvoor had nog niemand buiten Azië van dit dier gehoord (WFF, z.d.). Dit is niet wonderlijk omdat de panda in dichtbegroeide bossen leeft en erg schuw is. De panda was in China uiteraard al langer bekend, alhoewel het altijd al een behoorlijk zeldzaam dier is geweest. Panda's verschijnen pas halverwege de twintigste eeuw in allerlei kunstwerken (WFF, z.d.).

Naam:

De reuzenpanda (*Ailuropoda melanoleuca*) wordt ook wel 'bamboebeer' genoemd. Het is opvallend dat de reuzenpanda niet groot is, maar toch reus heet. Dit heeft ermee te maken dat de kleine panda (katbeer) voorheen werd gezien als 'de panda'. Daarom kreeg het zwart-witte dier de naam 'reuzenpanda'. Dit is een zoogdier en mag gerekend worden onder de beren.

Leeftijd:

De reuzenpanda kan in het wild maximaal 20 jaar worden. In een dierentuin (gevangenschap) worden ze vaak ouder, maximaal 37 jaar (WFF, z.d.).

Gewicht/lengte:

Vrouwtjes wegen tussen de 60 en 100 kilo, mannetjes zijn zwaarder en wegen ongeveer 120 kilo (Wever, 2016, p. 6).

Als de reuzenpanda op zijn achterpoten staat is hij tussen de 120 en 180 centimeter lang.

Zintuigen:

De ogen van de reuzenpanda lijken door de zwarte vlekken eromheen veel groter. Maar dit is gezichtsbedrog; pandaberen kunnen namelijk niet goed zien. Ze kunnen wel goed ruiken. Panda's ruiken elkaar daarom veel eerder dan dat ze elkaar kunnen zien. Ze hebben ook heel sterke tanden en kiezen. De extra uitsteeksels zorgen ervoor dat de taaie bamboe fijngekauwd kan worden. Dit sterke gebit is dan ook niet gemaakt om vlees te knippen, maar om planten te vernalen. De reuzenpanda eet per dag tien kilo tot zestig kilo bamboe. Dat betekent dat hij gemiddeld veertien uur per dag aan het eten is. Daarom heeft hij ook enorm sterke kauwspieren. Daar heeft hij dan ook zijn brede kop aan te danken.

Vacht:

De panda ziet er leuk en lief uit met zijn zwart witte vacht en zijn grote ronde kop. Anders dan bijvoorbeeld een koe, zit het zwart en wit van de panda altijd op dezelfde plek. Zijn kop is helemaal wit. Om zijn ogen zitten zwarte vlekken. Ook zijn oren en neus zijn zwart. Verder is zijn lijf wit en loopt er een zwarte band over de schouder die overgaat in de zwarte poten. De vacht van de panda is heel dik en loopt onder de poten door. Zodoende is hij in de winter goed beschermd tegen de kou en sneeuw in de bergen en glijden ze minder snel uit.

Poten:

De reuzenpanda loopt vaak op vier poten omdat ze niet graag op de achterpoten staan. Als ze bamboe eten zitten ze meestal rechtop. Hun poten hebben grote scherpe nagels. Aan de klauw van de voorpoten zitten vijf vingers. Aan de zijkant zit een extra botje dat ze als een soort duim gebruiken. Over deze zesde vinger beschikt geen enkele andere beer. Panda's kunnen hierdoor goed bamboestengels beetpakken en vasthouden en ze kunnen goed in bomen klimmen.

Voortplanting:

Reuzenpanda's krijgen gemiddeld elke twee tot drie jaar een jong. Dit komt omdat een vrouwtje maar een paar dagen per jaar vruchtbaar is. Tussen de maanden maart en mei 'roepen' de pandaberen elkaar op om te paren. Dit doen ze door geluiden te maken die lijken op het blaffen van een hond. Door middel van deze geluiden laat het vrouwtje weten hoe oud ze is en het mannetje hoe groot en sterk hij is. Niet alleen door geluiden maar ook door geurstoffen op de bomen vinden de panda's elkaar. De mannetjes vechten om het vrouwtje door middel van sissen en spugen. In de paartijd zijn een mannetje en een vrouwtje hooguit een dag of vier bij elkaar (WFF, z.d.). Daarna vervolgen ze ieder weer hun eigen weg. De zwangerschap duurt ongeveer vijf maanden.

Welp:

Het welp wordt tussen augustus en oktober geboren (Wever, 2016, p. 14). Als een panda twee welpjes krijgt kiest ze er eentje om voor te zorgen. De ander wordt aan zijn lot overgelaten en zal spoedig doodgaan. In de natuur kan de moederpanda maar voor één welp zorgen. Een pasgeboren welpje is heel erg klein (10 cm groot en 100 gram zwaar). Het is helemaal roze, blind, heeft een opvallend lange staart en kan nog niets zelf. Het drinkt bij de moeder. Omdat de welp veel drinkt wordt het snel groot. Met vier maanden gaan de oogjes open en na acht maanden kan het welpje kruipen. Met zes maanden weegt het inmiddels ruim 12 kilo. Het eerste levensjaar is het totaal afhankelijk van de moeder. Na een jaar gaat het zelfstandig bamboe eten. Een welp speelt veel. Omdat zijn moeder goed voor het welp zorgt, speelt ze mee. Na anderhalf tot twee jaar kan de jonge panda voor zichzelf zorgen. Soms blijft de welp twee jaar bij zijn moeder. Als de moederpanda opnieuw zwanger is gaat de jonge panda zijn eigen weg. Als het een vrouwtje is, kan het vanaf drie of vier jaar zelf jongen krijgen (Wever, 2016, p. 15).

Waar leven reuzenpanda's en wat eten ze?

Leefgebied

Reuzenpanda's zijn erg zeldzame dieren. Ze komen momenteel alleen voor in de bamboebossen van centraal-China (natuurfonds, sd). De reuzenpanda leeft hier omdat hier bamboe is. Alleen in China en Japan groeit van nature Bamboe (NV., 2012). In Japan zijn de reuzenpanda's alleen in de dierentuin te vinden. China is voor de reuzenpanda het land waar de leefomgeving het beste voor hen is. De meeste reuzenpanda's leven op hoogtes van 1500 tot 3000 meter. Met name in de bergen van de provincies Sichuan, Gansu en Shaanxi. De reuzenpanda leeft vooral op de grond. Daar gaat hij op zoek naar voedsel. Toch is hij ook een goede klimmer. Bij slapen en dreiging klimt hij in een boom (Rhenen). Op de hoogtes waar de reuzenpanda woont is vaak een dichtbegroeid bos. Deze plekken bevinden zich op steile berghellingen. Je kunt er dus niet zo makkelijk komen. Het is er koud en vochtig (Wever, Panda's, 2016). Naast het feit dat de reuzenpanda in het wild te vinden is, is hij ook te zien in dierentuinen. De reuzenpanda is echter niet te zien in elk land. In Europa is hij alleen in Nederland, Spanje, Frankrijk, België, Schotland en Oostenrijk te zien (Rhenen).

Voedsel

Een reuzenpanda eet per dag tussen de 10 en 60 kilo bamboe. De reuzenpanda moet veel bamboe eten omdat hij als roofdier dit voedsel slecht kan verteren. Veel van de bamboe wordt dan ook nog in zijn geheel uitgepoept. Er zijn honderden soorten bamboe, maar ze worden niet allemaal gegeten. De reuzenpanda eet van ongeveer 10 soorten. De jonge takjes en blaadjes vinden zij het lekkerst. De taaie stengel wordt echter ook gegeten. Er zijn niet veel voedingsstoffen te vinden in bamboe. Om toch energie te besparen beweegt een reuzenpanda dan ook minder in vergelijking met andere beren. Soms eet de reuzenpanda ook andere dingen, zoals grassen, knollen of vlees van een vogel of een knaagdier (Wever, Panda's, 2016).

Hoe wordt hun leefomgeving beschermd of bedreigd?

Sinds begin september is de status van pandaberen veranderd van 'bedreigd' naar 'kwetsbaar'. De Chinese overheid is hier niet blij mee, omdat de dieren nu minder bescherming krijgen. Ze zijn bang dat al het goede werk dat ze hebben gedaan nu ongedaan wordt gemaakt door de verlaging van het beschermingsniveau. In 2004 waren er nog maar 1600 panda's over. Tussen 2004 en 2014 is het aantal reuzenpanda's in het wild gestegen met 17 procent. In 2014 waren er meer dan 1850 panda's. Door deze grote stijging is het niveau veranderd. Wel beseft het Wereld Natuur Fonds dat het nog steeds opletten blijft: 1864 panda's is alsnog een kwetsbaar getal.

Dat het beter gaat met de reuzenpanda komt door een duidelijke afname in stroperij en een flinke uitbreiding van beschermde gebieden. In China worden mensen getraind om de beschermde gebieden te bewaken. Verder kunnen Chinezen inmiddels heel goed reuzenpanda's fokken. Deze panda's (en alle andere panda's die in gevangenschap worden geboren) worden steeds vaker teruggezet in de natuur. (Sartore, 2016)

Vroeger kwamen panda's voor in grote delen van China en zelfs daarbuiten. Tegenwoordig komen ze alleen nog maar voor in natuurrezervaten. De afname in het aantal panda's kwam door de kap van hout en bamboe, door stroperij en door aanleg van infrastructuur. WNF heeft China geholpen met het opzetten van reservaten, het trainen van parkwachters en het onderzoeken van de pandapopulatie. Er zijn nu bamboecorridors en ecoducten, zodat panda's van het ene naar het andere bos kunnen komen. Dit is belangrijk voor de voortplanting van de panda's, maar ook omdat bamboebos na 80 of 100 jaar helemaal afsterft. De panda's moeten dan naar een ander bos kunnen trekken om te overleven. Verder is boskap door de lokale bevolking teruggedrongen, door hen alternatieve inkomsten te geven en efficiënte fornuizen, die minder brandhout verbruiken.

Ondanks dat de populatie toeneemt, staat ze nog wel onder druk. Nieuwe bedreigingen bieden zich aan: 46,2 procent van het leefgebied en 33,2 procent van de populatie bevinden zich buiten een beschermd gebied. Door nieuwe infrastructuur zijn de panda's dan nog in gevaar, meestal omdat ze dan worden geïsoleerd van hun soortgenoten en zich dan niet kunnen voortplanten. Het is belangrijk om bij de aanleg van nieuwe (spoor)wegen, dammen en dergelijke gelijk al te zorgen voor panda-ecoducten. Het blijft belangrijk om de panda, het symbool van de natuurbescherming wereldwijd, te beschermen en ervoor te zorgen dat de populatie kan blijven groeien. (Loucks, 2014)

Bibliografie

Loucks, C. (2014). *meer reuzenpanda's door natuurbescherming*. Opgehaald van WNF:
<https://www.wnf.nl/nieuws-en-resultaten/bericht/meer-reuzenpandas-door-natuurbescherming.htm>

natuurfonds, S. h. (sd). *reuzenpanda*. Opgehaald van www.wnf.nl:
<https://www.wnf.nl/dieren/dierenbieb-zoogdieren/reuzenpanda.htm>

NV., O. P. (2012). *bamboe Europa*. Opgehaald van Bambooselect:
<http://nl.bambooselect.com/bamboeeuropa.html>

Rhenen, O. d. (sd). *Reuzenpanda*. Opgehaald van www.ouwehand.nl:
https://www.ouwehand.nl/uploads/Spreekbeurten/Spreekbeurt_Reuzenpanda.pdf

Sartore, J. (2016, 09 06). *Reuzenpanda niet meer bedreigd*. Opgehaald van national geographic:
<http://www.nationalgeographic.nl/artikel/reuzenpanda-niet-meer-bedreigd-foto-van-de-dag>

Wever, D. d. (2016). *Panda's*. In *Panda's*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

WNF (z.d.). *Infoblad 'de panda'*. Aangevraagd bij WNF.Geraadpleegd op 4 februari 2017.